

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.
NO. 41. — ŠTEV. 41. NEW YORK, MONDAY, FEBRUARY 18, 1918. — PONEDELJEK, 18. FEBRUARJA, 1918. VOLUME XXVI — LETNIK XXVI

Nemški liberalizem in politika.

JAMES O'DONNELL, KI JE SKORAJGOTOVO IZMED VSEH AMERIŠKIH KORESPONDENTOV ZADNJI ZAPUSTIL NEMČIJO, POŠILJA IZ MALMOE, ŠVEDSKO, ZELO ZNAČILNO POROČILO O RAZMERAH V NEMČIJI. — KDO NAČELJUJE NEMČIJI, KDO JO VODI IN UPRAVLJA?

V vojaškem oziru vodi generalni štab Nemčije, a v političnem smislu ustvarjajo publicisti nemško politiko. Pamflet je govorniški oder v deželi. Progressivni ali napredni politiki ter publicisti izjavljajo na isti način:

— Naj vrši generalni štab vojevanje, dočim bomo mi razmišljali o naših političnih problemih. Nobena vlada ni še nikdar vojevala vojno z manjšim uspehom od strani civilnih strategov in civilnih kritikov. Če bi generalni štab izvajal isto popustljivost ter bi se ne vmešaval v civilne zadeve, bi bil najbolj priljubljena organizacija v Nemčiji. Cenzura pa je dvorezen meč, katerega militaristi nečesto pustiti iz rok ter ga včasih tudi — zlorabijo.

Nobena administrativna aroganca ne seže tako globoko v srea ljudi kot vojaška tiskovna cenzura razprav glede politike. Ta cenzura ponižuje ter ustrahuje in posledica tega bo, da se bo v slučaju, da bo le generalni štab vihtel ta meč dosti dolgo, bolj pospešilo stvar nemške demokracije kot bi bilo to mogoče s pomočjo kakega drugega sredstva.

Pri tem pa se pojavi uganka, da vlada včasih visoko nosi glavo pred časopisjem, dočim je na drugi strani zelo tolerantna proti pisem pamfletov ter javnim govornikom.

Ona sicer kaznuje odkrita dejanja, vendar pa kot vse kaže ne spoznava, da je stalno pisano in govorno izpavanje kake ideje bolj uspešno in nevarno kot pa so posamezna odkrita dejanja.

Sedanja demokratična in socialistična nova grupacija je vsled tega bolj direktno delo publicistov kot pa politikov.

Danes je najti v Nemčiji tri može, ki imajo več upliva na napredno misel v deželi kot pa katerikoli cesar, kralj ali minister.

Ti može so: Meineke, Troelsch in Max Weber.

Štiri vodilne točke v njih stališču, kot jih je določil Meineke, so naslednje:

Prvič popolno ločenje tako v mirovni kot v vojnihi časih cesarske politične uprave ter vojaškega vodstva vojaškega stroja.

Drugič demokratizacija pruskega deželnega zbora, s čemur se bo doseglo, da bosta Prusija in Nemčija živeli v isti politični atmosferi.

Tretjič ne sme biti nikakih Punskih vojn z Anglijo po tej vojni.

Četrtič obširne socialne odredbe za zavarovanje naroda proti kapitalističnemu izrabljanju.

Ta program Meinckeja in novih liberalcev bi ne pomenil ničesar v zvezi s sedanjo Nemčijo, če bi se ne zgradilo stroja za izvršenje vsega tega. Ta stroj se že gradi in njegov temelj je sedanja večina v nemškem državnem zboru.

Ta večina, dasiravno deloma obstoječa iz katoliških socialistov, — ki pravilno rečeno ne pripadajo novemu velikemu levemu krilu — je kljub temu predhodnik ter jedro elementov, ki polagoma, a neustavljivo demokratizirajo in socializirajo celi nemški politični aparat.

Ti elementi tvorijo to, kar je znano med nemškimi intelektualci kot "novi liberalizem", katerega je treba ostro ločiti od stare narodno-liberalne stranke.

Če bi se narodno liberalna stranka poslužila prilike, ki se ji je nudila pred vojno, bi mogoče ne prišlo do nobene vojne. Če bi se velika liberalna skupina, sedaj tako izrazita, organizirala pred vojno, bi se veliko demokratično levo krilo, — obstoječe iz progresivnih vseh barv, iz demokratov, zmernih socialistov in unijonistov, — združilo v eno veliko stranko, ki bi predstavljala resnično bistvo političnega in kulturnega modernizma.

Ta koalicijska, ki bi, če bi se jo stvorilo pred desetimi leti, mogoče izpremenila tek svetovne zgodovine, je sedaj na tem, da se oživotvori neodvisno od narodnih liberalcev.

To je najbolj pomembno dejstvo v Nemčiji. Če je sploh mogoča kaka rešitev za Nemčijo, leži slednja v tej prihajajoči koaliciji.

Sedanja večina nemškega deželnega zbora je njen predhodnik in ta večina je že tako mogočna, da bi kabinet Hertling-Kuehlmann ne mogel živeti niti en dan — brez njene podpore.

Avstrija zahteva mir.

AVSTRILJSKI PLEBISIT BO PRISILIL MIR. — MNENJA RAZNIH AVSTRILJSKIH IN NEMŠKIH LISTOV. — RAZDOR MED AVSTRILJO IN NEMČIJO NARAŠČA.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Feb. 18, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, Nizozemsko, 17. februarja. — Prepad med Avstrijo in Nemčijo zaradi mirovnega vprašanja se vedno bolj širi. Le malo je dvoma, da Avstrija odkritosrečno želi miru. V resnici se nahaja na stališču, ko njena potreba in nezadovoljnost naroda zahteva mir. Nemčija pa je še vedno pod kontrolo vojaške stranke, ki zahteva zmogoslavni mir. Toda ta stranka dobiva vedno svirila od nemškega, kakor tudi od avstrijskega časopisja; časopisi kažejo na nevarnost politike, katero zasleduje vojaška stranka. Pred nedavnim časom je rekla "Frankfurter Zeitung":

Postalo je bolj jasno, da avstrijski narodi, v polovičnem soglasju z vlado in tudi avstrijski Nemci niso nagubeni na to, da bi nadaljevali vojno dokler je ententa voljna skleniti mir na podlagi sporazuma in da smatrajo osvoboditev od imperjalistov kot svoj vojni cilj. Ta dogodek se nagiba bolj in bolj in izključne narodnosti v demokratično mednarodnost.

Od tega ne smemo obrniti svojega pogleda, ali pa je Nemčija v nevarnosti da bo osamljena, kajti, ako bi se mi narekovali z mečem, bi pomenilo nadaljevanje militarizma. Ni ni vstvarilo v odnosih med Nemčijo in Avstrijo toliko predsodkov kot delovanje in obnašanje nemške "patriotične stranke".

K temu pa še dodaja dunajska "Freie Presse": "Celokupno prebivalstvo želi mir; mir brez aneksij in brez vojne odškodnine. Plebiscit v mirovnem vprašanju bi pokazal edinstvo vseh slojev prebivalstva. Delavec trpi, srednji stan izginja v revščini, vse prebivalstvo je potrt in žalosti in bedi, melanholičen duh visi nad celo državo in želja po miru je v slehernem srečanju." Berlinski "Vorwaerts" svira vlado in pravi:

"Mišljenje avstrijskega, tudi nemškega, prebivalstva se obrača proti javnim in tajnim aneksijskim faktorjem nemške politike. Govori se, da je Černin izjavil, da se je Avstro-Ogrska umaknila od tako imenovane avstrijske rešitve poljskega vprašanja. Zaradi tega se Avstro-Ogrska iz ljubezni do miru resnično odpove vsem idejam o razširjenju moči; nikdar ne bo podpirala mirovnihi pogajanj, kar bi razburjale take ideje od druge strani." Dunajski dopisnik berlinskega Tageblatta piše o stavki, ki je izbruhnila v Avstriji v januarju:

"Avstrijski narodi, med njimi tudi nemški delavec v deželi in najširše maso srednjega stanu se nočejo več boriti za cilje, ki gredo čez mejo jase očrtanega miru brez aneksij in vojne odškodnine". Dr. Lederer dokazuje, kako težko bo za vlado preskrbeti za narod večje zaloge živeža, kajti "viri, ki se morejo dobiti med sedaj in pričetkom letošnje zetje" — do katerega časa je še osem mesecev — "so izvanredno omejeni. Vlada ne more napolniti delavskih želodcev, kajti nima potrebnih zalog. Ako se bodo delavci omejili samo na vpitje, po kruhu, tedaj bo vlada brez moči."

Poročilo končuje: "V Berlinu bi bilo dobro, ako bi se temu gibanju posvetila vsa pozornost. Akotudi bo končana stavka, bo vendar ostala izvanredno delikatna situacija. Narod bo zdržal toliko časa, dokler je potrebno za obrambo, toda ne bo zdržal, da se vresničijo osvajalni cilji, ki oziraje se na to, kako so naemljeni. Ako nemško armadno poveljstvo in nemška politika noče doživeti presenečenja, tedaj ne smejo na najbližjem mestu kazati teh nazorov, proti katerim je ta stavka dala izraza."

Iz Washingtona.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Feb. 18, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 17. febr. — in zdaj je čas, ko morajo vsi delavci se izvrševalni odbor American Federation of Labor po 7. dnevnih seji podati izjavo, po kateri ameriško delavstvo odobruje vojne cilje, kakor jih je začrtal predsednik Wilson in s tem priznava da je boj proti prusjanizmu delavski boj.

Izjava pravi, da je mirovna konferenca med Rusijo in Nemčijo pokazala, ničevost diplomatskih pogajanj, dokler nemški militaristi niso prepričani, da ne morejo vsiliti svoje volje ostalemu svetu in da so zaporedni nemiri v Nemčiji pokazali, da je militaristična vlada še vedno močnejša kot pa gibanje za emancipacijo. Pred nami je še velikanski boj ge."

eno leto, skoro vsi narodi na kontinentu prenehali misliti strogo v izrazih dežele.

Imeli bodo dovolj in nato se bo udejstvovalo vsepovsod idejo Marxa.

Tako mi je takoj odgovoriti na vprašanje, kaj se bo nato zgodilo.

Ti vladajoči može slutijo tudi dejstvo, da bodo rekli po končani vojni vračajoči se milijoni:

— Sedaj hočemo živeti!

In bodo takoj uravnali, o čemur so prepričani, da je napačno.

Nauk, zvezan s fiaskom Michaelisa, ni bil izgubljen za te vladajoče može.

Episoda Michaelisa je bil žalosten poskus ustaviti demokratično evolucijo ali demokratični razvoj in po porazu, kateremu je komaj najti primere, se je postavilo na prestol liberalizem — liberalizem v zmerni obliki, a še vedno liberalizem v notranjih zadevah ter skrajno — zmernost v zunanji politiki; to se pravi:

— Uvedlo se je mirovno politiko.

Finska v boju.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Feb. 18, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Stockholm, Švedska, 17. febr. — Dopisnik nekega stockholmskega lista je imel pogovor s poveljnikom bele garde generalom Mannerheimom. "Naš cilj" je rekel general, "je rešiti Finko anarhije. Postavili bomo jez proti boljševškemu valu da rešimo kulturo Finske in zagotovimo svobodo dežele. Zmagali bomo, pa naj traja boj še dolgo, kajti primanjkuje nam orožja in željno gledamo na pomoč Evrope, katero nam jo mora dati, kajti spoznati mora, da imamo velike interese v finskih bojih. — Ako bo anarhija predrla jezove tedaj bomo videli, da se bo rdeča povodenj krvi razlila proti zapadu."

Stockholm, Švedska, 17. febr. — Vladne finske čete še vedno branijo svoje postojanke, dasiravno niso v teku večji boji. Rdeča garda zbira veliko silo blizu Haapanaki in Vilegulle in pričakuje se odločilnih bojev. Begunci z Haparande pripovedujejo, da rdeča garda pleni vse premoženje, ki pripada meščanskim družinam, ter mori in ropo po deželi.

Na prošnjo švedske vlade bo boljševiški zastopnik Borovsky. Odovsky še lna Alandske otoke na krovu bojne ladje, da bi pregovoril ruske vojske, da prenehajo z nasiljem proti prebivalstvu. Ruse bodo tudi naprosili, da zapuste otoke na švedskih ladjah.

London, Anglija, 17. februarja. Exchange Telegraph iz Kodanja poroča, da so v Stockholmu zaplenili veliko množico orožja in municije, ki je bila namenjena v Finko. Poslanih je bilo pol milijona izstrelkov na neko privatno osebo. Delavci v tovarni Vesteras so obvestili vlado, da bodo pustili delo ako se dovoli prevoz municije.

Oropanje Belgrada.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Feb. 18, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 17. februarja. Podrobnosti o razmerah, ki vladajo v Srbiji pod sovražno vlado, najdemo v nekem članku v praškem listu "Pravo Lidu", katerega je napisal češki poslanec v avstrijskem državnem zboru Gustav Huberman, ki je bil tudi član delegacije, katero je imenoval avstrijsko-ogrski zunanji minister da obišče srbsko glavno mesto. Ko popisuje svoj obisk začetkom tega leta, pravi Huberman:

"Industrijski del mesta je v razvalinah; pustili niso stati niti enega kamena. V boljšem delu mesta tudi vsako lahko vidi opustošenje, katerega so povzročili topovi. Prizanesli so le nekatere poslopje. Stavbe, ki niso pale kot žrtve topov, krogel in furije pouličnih bojev, so bile porušene z ropanjem od strani zmogovalca.

Nemška armada je izvrševala tako imenovano "pravico ropanja", kar je bilo od oblasti dovoljeno cela dva dni, da so smeli vzeti predmete in lastnino prebivalstva na vsakem kraju, ki je bil zavzet potom orožja od Srbije. Armada se je tega poslužila v velikem obsegu.

Javna poslopja, kot kraljeva palača; gledališče, poslopje narodne skupščine in ministrstva so bila oropana v tako velikem obsegu, da so ostale samo gole stene."

Vojne vesti.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Feb. 18, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 17. februarja. Naše patrole so pripeljale nekaj ujetnikov po nočnih spopadih severozapadno od Hargicourta.

Razni sovražneke artilerijskega streljanja v bližini Panschendaala ni važnih dogodkov, da bi se o njih poročalo.

Paris, Francija, 17. februarja.

Nemci proti boljševikom.

NEMCI ZBIRAJO ČETE. — VELIKA STAVKA V VARŠAVI. — POLJAKI PROTI NEMCEM. — NEMCI BODO PODPIRALI UKRAJINO PROTI BOLJŠEVIKOM. — RUSIJA NE IZPUŠTI UJETNIKOV. — AVSTRILJA SE NOČE BORITI PROTI BUSOM. — VAROVALA BO UKRAJINSKO ŽITO. — DANES POTEČE PREMIRJE MED RUSIJO IN CENTRALNIMI DRŽAVAMI.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Feb. 18, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, 17. februarja. — Berlinsko poročilo listu "Tijd" pravi, da se nemške čete že zbirajo v Ukrajini z namenom, da napadejo boljševike in prihodnji tedn bo v Berlinu izdana izjava, ki bo napovedala dejansko vojevanje proti boljševikom v severni Rusiji.

Nemška javnost je pripravljena za boj centralnih držav z boljševiki.

"Norddeutsche Zeitung" ostro obsoja boljševiško postopanje v Finski, Estoniji in Litvinski ter pravi, da so finski zastopniki v Berlinu storili rde, da se Nemčija zavzame za Finko.

Dunajsko poročilo na "Berliner Tageblatt" naznaja, da bo mogoče potrebno, da bodo centralne države morale poslati Ukrajini pomoč, da se zavaruje izmenjava potrebščin.

Grof Černin pa je v Berlinu pojasnil, da se avstrijske čete ne smejo uporabljati proti Rusiji, da bi podpirale kako politiko, katero Avstrija ni odobrila, temveč samo v samoobrambne svrhe proti roparskim tolpom.

Dunajska brzovajka poroča iz zanesljivega vira, da Avstro-Ogrska ne bo prizadeta, ako Nemčija obnovi operacije proti Rusiji. V tej zadevi je prišlo med centralnimi državami do popolnega sporazuma.

Dunajski poročevalec lista "Vossische Zeitung" piše, da je imel pogovor s turškimi ministrskim predsednikom Talaat pašo, ki mu je rekel, da Rusija razorožuje v Kavkazu ter izpraznjuje del Armenije, katero so Rusi zasedli.

Bolgarska je obnovila diplomatske zveze z Rusijo. Zaradi važnih dogodkov zadnjih dni je ruska vlada preklicala odlok glede vojaških in civilnih vojnihi ujetnikov. Nastalo je zelo važno vprašanje, ako je pod sedanjimi pogoji primerno, da ostane nemška komisija v Petrogradu.

Berlin, 17. februarja. — Oficjelno se poroča, da so komisarji, ki zastopajo centralne države, večraj odpotovali iz Petrograda in so prekoračili nemško mejo danes zjutraj.

Berlin, 17. februarja. — Po oficjelni izjavi, katero je danes izdal nemški glavni stan, poteče jutri opoldne premirje, ki je bilo nekaj tednov v veljavi med ruskimi in centralnimi armadami.

Poročilo se glasi: — Vzhodno bojišče. Na veliki ruski fronti poteče jutri opoldne premirje. —

Petrograd, 17. februarja. — Po celem mestu je v teku zločinsko streljanje po noči in po dnevi; navadno pa potem, ko se stemni. Streljanje in ropanje se je sinoči razširilo od Voznesenskega Prospekta mimo katedrale sv. Izaka do Galernaje ulice, kjer so vdrl v privatna stanovanja in so jih oropali; vroči boji so se vršili med rdečo gardo in roparji.

Ranjence so spravili v bolnišnice. Izned šestih oboroženih mož, ki so vstrelili blagajnika ilustrovanega lista "Neva", ko se je vračal s poštnega urada z 20 tisoč rublji, so bili trije aretirani.

Njihov avtomobil, na katerega so vojaki streljali, se je vstavl pred neko luknjo na cesti na Nevskem Prospektu in Morskaja cesti, nakar so skočili ven in zbežali. Nek vojak, ki jih je hotel aretirati, je bil vstreljen in bil takoj mrtev. Ropar je nato zbežal na neko dvorišče, vojaki pa so ga našli v neki veži in so ga vstrelili ter vrgli v kanal.

Medtem je ljudstvo linčalo šoferja in vojaki so vjeli tretjega roparja. Postavili so ga ob steni, da bi ga vstrelili, toda nek mornar ga je s samokresom vstrelil. Nato so vojaki truplo prebodli z bajoneti in so ga potem vrgli v kanal. Trije ostali roparji so pobegnili.

Petrograd, 17. februarja. — Tekom bojev, ki so trajali celo noč, v kateri so roparski vojaki oropali trgovine z zlatnino in vinske kleti, je bilo ubitih okoli sto oseb.

V Petrogradu se nahaja okoli 40 tisoč avstrijskih in nemških vojnihi ujetnikov, katere so izpustili delavski in vojaški delegati po manjših mestih, ter zaradi nemirov nimajo stanovanj in bodo morali prenesti mnogo pomanjkanja.

Gorenji dve brzojavki sta prva direktna poročila iz Petrograda od 6. februarja.

Artilerijski boj so ponoči nekoliški boji naraščali. V majhnih inkočetih v bližini Chavignon fanterijskih spopadih blizu Chavzhodno od Rheimsa in v Champarisu in južno od Maroing je bne gne. Nemki napad vzhodno od Auberville ni imel uspeha. Blizu Tahure in Ripont na vzhodnem bregu Meusele ter pri V Flandriji in Artois so artilerij-Sundgan so boji odvijali.

Deset dni ustaje v Moskvi.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Feb. 18, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

V času revolucije boljševikov v Petrogradu, ki je dovela do strmoglavljenja provizorične vlade, kateri je načeloval Kerenski, je bila tudi Moskva pozorišče težkih po uličnih bojov, tekom katerih je bilo ubitih več sto prebivalcev, uničenih veliko število hiš, dočim so bila zgodovinska poslopja Kremlja preluknjena od izstrelkov, katere se je prvotno pripravilo za uporabo proti Nemcem.

Nebeno popolno poročilo o nemirih ni sprva došla v svet, kar je pripisovati ustavljenju časopisov in "Jutro Rusije" z dne 21. novembra, katerega kopija je dospela sedaj v to dželo, je prvo priobčilo splošen pregled, dan za dnevno, od 7. do 17. novembra, iz katerega pregleda si človek lahko ustvari sliko revolucije v drugem ruskem glavnem mestu.

Predpriprave.

Novica o ustaji boljševikov in o strmoglavljenju provizorične vlade v Petrogradu je dospela v Moskvo dne 7. novembra. Delegati delavcev in vojakov, to je stranka boljševikov in zastopniki občinskega sveta, pod kojega praporom so se zbrale proti-boljševiške sile, so vsak zase takoj storili korake za oživitvorenje organizacije, potonkatere naj bi se ta ali ona stranka polastila kontrole v Moskvi.

Odposlanci teh dveh sovražnih sil so se zbrali prvi v palači generalnega guvernerja, drugi pa v poslopju občinskega sveta. Obe stranki pa sta jasno čutili, da je kr vav spopad neizogiben.

Boljševiški element, ki je kontroliral sovjet delegatov delavcev in vojakov, je z veliko večino uveljavil resolucijo, potom katere naj se imenuje vojaški revolucijonarni komitej, ki naj bi posloval v harmoniji z novim boljševiškim režimom v Petrogradu.

Komitej je takoj izdal povelje, s katerim se je pozvalo moskovsko posadko, naj bo pripravljena za akcije vsak trenutek in naj se pokori le poveljem vojaškega revolucijonarnega komiteja.

"Komitej javnega varstva."

Nasprotna stranka, zbrana v poslopju občinskega sveta, je kljub temu, da ji je manjkalo fizične sile pri nastopu proti četam vojaškega revolucijonarnega komiteja organizirala komitej "javnega varstva" ter potom proklamacije pozvala meščane in vojake, naj se pokore le tej avtoriteti in naj zavrnejo vse mandate in regulacije prihajajoče od vojaškega revolucijonarnega komiteja.

Odposlanci različnih političnih strank, strokovnih in razrednih korporacij ter nekaterih vojaških oddelkov so se oglasili ter ponudili komiteju za javno varnost svojo polno podporo in v slučaju potrebe tudi svoja življenja.

Dočim so se vršile te uvodne izmenjave proklamacij so sile boljševikov sprejele politiko akcije in dne 7. in 8. novembra so uspešno zasedle Kremelj, poštno in brzojavno urade ter vprizorile oster napad na stražo pred občinsko Dumo. Resnični boji pa se s tem še niso pričeli.

Obe stranki sta zbirali svoje sile za bitko.

Obsedno stanje v Moskvi.

Naslednjega jutra je poveljnik moskovskega vojaškega okraja, ki je stopil na stran proti-boljševiškega komiteja za javno varnost, proglasil za Moskvo obsedno stanje, pozval vse čete, verne revoluciji in provizorični vladi, naj pridejo Moskvi na pomoč ter ob sedmih zvečer istega dne staval vojaškemu revolucijonarnemu komiteju ultimatum, v katerem je zahteval takojšnji razpust komiteja ter izpraznjenje Kremlja od boljševiških čet, ki so ga bile zasedle.

Na ta ultimatum se niso ozirali boljševiki, ki so tekom celega dne praznili arzenale ter puškarne ter delili orožje med svoje pristaše.

V oni noči je tekla prva kri, ko je namreč neki oddelk boljševikov streljal iz zasede na stražo, ki je varoval poslopje občinskega sveta. Državljanjska vojna, ki se je s tem pričela, je imela trajati več dni ter veljati na tisoče življenj.

Barikade in zakopi na trgih.

Tekom cele noči na 9. november so se vršili spopadi med četami boljševikov ter onimi komitetelja za javno varnost. Teško streljanje s topovi je bilo čuti iz okraja Arbat. Kanonada se je povečala proti jutru ter se je nadaljevala z njo tekom celega dne 10. novembra. Krog poldne istega dne je prav posebno narasla.

Mestne ulice in ceste so bile izpremenjene v vojaška taborišča in polne so bile obojnih patrol, barikad in zakopov, katere se je izkopal na gotovih trgih. Splošna stavka, katero je proglasil komitej boljševikov, je ustavila vso trgovino in ekonomsko življenje, ustavila obratovanje cestnih železnic ter zaprla vse prodajalne, vključno pekarne in grocerije.

Normalno življenje na cestah je seveda popolnoma prenehalo.

Kremelj so zavzeli tekom dneva z naskokom kadeti in lojalne vladne čete in boljševiška garnizija se je vdala. Druge boljševiške čete pa so se razpršile po celnem mestu ter nadaljevale z boji.

Razveseljive novice s fronte.

Istega večera, to je na večer dne 10. novembra, je dobil komitej za javno varnost razveseljive novice s fronte, kajti vrhovni poveljnik je brzojavil, da je odposlal brigado gard, da zatire ustajo boljševikov, obenem z artilerijo, katere čete bodo dospete v Moskvo dne 12. novem-

bra. Obenem je brzojavil vrhovni poveljnik na zapadni fronti, da se bliža Moskvi kavalerija in sicer na pomoč proti boljševikom...

Zavzetej Kremlja od strani vladnih čet ter njih uspešni nastop v drugih delih mesta, je dovedel boljševike do tega, da so pričeli z mirovnimi pogajanjmi s komitejem za javno varnost. Slednji je predložil zahteve za predajo celega vojaškega revolucijonarnega komiteja. Člane komiteja in vdeležence naj bi se stavilo pred vojno sodišče in svet delegatov delavcev in vojakov naj bi izročil vse orožje.

Vprašanje razpusta boljševiških polkov naj bi rešil vojaški štab; dogovor za premirje naj bi sklenile vojaške oblasti in voditelji boljševikov morajo priznati, da se nahaja cela avtoriteta v mestu v rokah občinske Dume ali občinskega sveta.

Neposredna in popolna predaja.

Na te zahteve komiteja za javno varnost so odgovorili dne 11. novembra z jutraj boljševiki z zahtevo za neposredno in popolno predajo. V slučaju odklonitve te zahteve so zapretili, da bodo pričeli bombardirati poslopje občinske Dume. Pri objavi teh zahtev na prebivalstvo je komitej za javno varnost izjavil, da se bo boril naprej z vso energijo proti boljševiškim ustašem in da se že bližajo Moskvi čete s fronte, ki bodo zadušile ustajo.

Ta ojačenja pa niso dospela in uspeh tekom dneva je bil na strani boljševiških čet, ki so se polastile tvornice za smodnik, železniških postaj ter poštno-brzojavnih uradov in ki so se proti večeru bližale središču mesta.

Ostri boji tekom dneva, ki so imeli za posledico veliko število ubitih ter razdejanje velikega števila hiš, so lovedli do uspešnih pogajanj za premirje štiriindvajsetih ur, ki naj bi ugasnilo ob polnoči dne 13. novembra.

Tako revolucijonarni komitej kot oni za javno varnost naj bi se razpustilo. Nadalje naj bi se razpustilo Be- le in Rdeče garde ter stavilo moskovsko posadko pod avtoriteto poveljnika moskovskega vojaškega okraja, kateremu naj bi pomagal vojaški svetovalec.

Novo ostrejšje sovražnosti.

Kmalu pa se je izkazalo, da so porabili boljševiki čas pogajanj za to, da so spravili na lice mesta nova ojačenja in municijo in pričele so se nove ostrejšje sovražnosti, ki so trajale do popoldne dne 15. novembra.

Po dobi intenzivnega vojevanja, tekom katere so bili Aleksijeva vojaška šola, telefonski urad in poslopje vojaškega štaba izpostavljeni neprestanemu obstreljevanju težke artilerije, so boljševiki tekom popoldne dne 14. novembra zasedli prvoinimovana poslopja ter bili znakoviti tudi v drugih okrajih mesta.

Število mrtvih in ranjenih je bilo presenetljivo veliko, mnogo hiš v mestu je gorelo in plenjenja so se vršila v različnih delih mesta.

Supremacija boljševiškega komiteja.

Ob polnoči dne 14. novembra se je vršilo zborovanje strankarskih organizacij, ki so ponudile svoje posredovanje obema strankama.

Tozadavni napori so imeli za posledico dogovor, s katerim se je dejanski priznavalo supremacijo boljševiškega vojaškega revolucijonarnega komiteja, s čemur je komitej za javno varnost prenehal obstajati ter se je razpustilo njega Belo gardo, ki je tudi predala svoje orožje.

Ob sedmi uri zvečer, dne 15. novembra so sovražnosti formalno prenehale in državljanska vojna v Moskvi je bila končana.

Dva dni pozneje je vojaški revolucijonarni komitej zapečatil svoje prevzete vrhovne oblasti s tem, da je izdal ukaz, potom katerega se je razpustilo občinsko Dumo radi nje delovanja proti Sovjetu delegatov delavcev in vojakov.

Pregled škode in razdejanja.

Poročilo časopisa se končuje s pregledom škode in razdejanja na javnih in privatnih poslopjih Moskve.

Zgodovinsko poslopje občinske Dume, dasiravno ne popolnoma razdejano, je vendar zelo trpelo vsled obstreljevanja. Akademija za godbo, komorno gledališče in dekliška visoka šola so bile popolnoma razdejane in stara cerkev Borisa je izgubila svoj zvonik.

Slavni moskovski Kremelj je bil središče brezobzirnih bojov ter je zelo močno trpel.

Krasni Beklemišev stolp je tvoril cilj za številne granate in le velik kup nagromadenega kamenja znači mesto, kjer je preje stal.

Malo je tudi ostalo o Spaski stolpu. Tretji stolp, Kutafija, je bil tudi močno poškodovan. Nikolski vrata so se skoro porušila in veliki ikon na vrhu vrat je bil uničen.

—000—

ZAVEDEN SLOVENEK.

Pred kratkim smo poročali v listu, da je pisal list "Minnesota in War", o našem zaslužnem rojaku Rev. Frances Jagru, da je nemško-katoliški duhoven. Mi smo gospoda javno vprašali, če je čital dotično stvar in če se strinja s takim pisanjem.

Te dni nam je pa Rev. Jager odgovoril, da je poslal listu "Minnesota in War" popravek ter pristavlja, da je bil najbrže žrtev kakih nemških spletk, kajti stara resnica je, da hočejo Nemci vsakega zaslužnega moža imeti za svojega in mu, če ni drugače, tudi ime prebrste kot se je zgodilo v Jagrovem slučaju.

Rojaku, na katerega mora biti ponosna vsa slovenska javnost v Ameriki, čestitam, da se je s tako vneto zavzel za pravično stvar.

Robertson odstopil.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Feb. 18, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 16. februarja. Ko je bilo objavljeno, da je odstopil general Sir William Robertson, šef angleškega generalnega štaba, se je David Lloyd George posvetoval celo uro s kraljem v Buckingham palači.

Za njegovega naslednika je bil izbran general Wilson, štabni podnačelnik in zastopnik Anglije na kongresu v Versailles.

Ministrskemu predsed., kateremu se je bolezen (prehlad), precej izboljšala, so nasvetovali zdravniki, naj bo teden dni na svežem zraku. Iz mesta je odšel v petek in se bo najbrže vrnil v ponedeljek ali v torek.

Politična situacija je sicer zelo težavna v krizo se pa najbrže ne bo razvila. Nekateri sicer proukujejo, da bo kmalo ministrski predsednik odstopil ter pristavlja je, da bi nastala splošna zmešnjava če bi se to zgodilo.

London, Anglija, 17. februarja. Odstop generala Sir Williama Robertsona kot načelnik angleškega kraljevega štaba, je zopet povzročil politično krizo v Londonu.

Nekateri listi zatrjujejo, da ni Sir William resigniral, ampak, da je bil odpuščen.

Nekateri pravijo, da je šel predaleč, ker da je hotel izsiliti nekako vojaško nadvlado, ki bi bila nekako nasprotje kabinetu.

Stališče ministrskega predsednika Lloyd Georja je baje zelo omajano.

Nekateri časopisi gredo celo tako daleč, da pravijo, da je Velika Britanija v najbolj usodepolni krizi, kar jih je bilo tekom te vojne.

Deportacija Belgijcev.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Feb. 18, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Po informacijah, katere je prejela belgijska vlada, Nemci navzlic pro-

Iz zakladniškega urada.

HRANI IN POSOJAJ SVOJE PRIHRANKE

STRICU SAMU.

On jih potrebuje sedaj! Vi jih boste potrebovali po vojni!

KUPUJTE VOJNO VARČEVALNE ZNAMKE OBVEZNIČNE VLADE ZDRUŽENIH DRŽAV.

Mojso štiri odstotne obresti, plačljive na četrlet letu. Lahko pričnete

S PETINDVAJSETIMI CENTI, če kupite varčevalno znamko Združenih držav.

Vaš poštar, vaš bankir, vaš časopis in številno drugih prodajalnih agentur vam bo povedalo vse glede teh znamk. Oglejte si jih!

TO JE VAŠA DOLŽNOST. TO BO OHRANILO ŽIVLJENJE. TO BO IZVOJEVALO VOJNO

Ako se bodo rojaki odzvali našemu klicu v polni meri, v korist samim sebi, in slovenskemu narodu za ugled, bomo imeli obilo dela in skrbi brez zasluzka, toda z veseljem smo pripravljeni za velevažno stvar storiti vse, kar je v naši moči.

Na celnem svetu se dandanes ne more denarja bolj varno in obrestonosno naložiti, kakor v vojno-varčevalnih znamkah Združenih držav. Vsak jih zamore dobiti v vrednosti en tisoč dolarjev, in ne več. Sezite po njih brez odloka, vsak po svoji moči.

Kadar nam pošljete denar, priložite 16 centov v znamkah za poštino registriranega pisma, v katerem vam bomo poslali znamke.

Pripravljeni smo tudi vojno-varčevalne znamke hraniti pri nas, in v takem slučaju se nam naj pošlje poleg denarja za znamke le 3 cente za poštino pisma, v katerem bomo poslali potrdilo.

Vsako naročilo naj bude podpisano z lastnoročnim podpisom istega, ki bude kupil znamke.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

TVRDKA FRANK SAKSER

62 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

Severova Družinska zdravila

so obče priljubljena domača zdravila, katera se rabijo že zadnjih sedemintrideset let. So tedaj preiskušena in vredna vašega zaupanja.

Severa's Balsam for Lungs (Severov Balsam za pljuča) priletno zdravilo zoper kašelj, prehlad, hripavost, kašelj pri vnetju sapnikov, krčevito davico, in kašelj pri hripi. Cena 25 in 50 centov.

Severa's Regulator (Severov Regulator) dragoceno splošno krepilo za ženske, ki trpe vsled bolezni lastnih njihovemu spol. Cena \$1.25.

Severa's Kidney and Liver Remedy (Severovo Zdravilo za obisti in jetra) zoper vnetje obisti in mehurja, zadržanje vode, gosto vodo, scaine nepriilike, otekanje nog vsled obisti bolezni, zlatoice in kisel želodec. Cena 75c. in \$1.25.

Severa's Skin Ointment (Severovo Mazilo za kožne bolezni) zoper garje, kraste, lišaj, slani tok, spalke, luskine in razdražbe. Cena 50 centov.

Severa's Balsam of Life (Severov Življenski balsam) splošno krepilo in zdravilo zoper jetrne nepriilike, neprebavnost, dolgotrajno zabasnost in izsko prebavo. Cena 85 centov.

Severa's Nervoton (Severov Nervoton) uspešna pomoč pri duševni potlosti, nespečnosti, živčnih omoglostih, histeriji in nervoznosti. Cena \$1.25.

Severa's Gothard Oil (Severovo Gothardsko olje) dobro mazilo ali liniment za revmatizem, nevralgijo, izvinjenje, odrge, oteklino, otekle žleze, bolečine, krče, okorelost, posledice revmatizma ali pakostnice. Cena 30 in 60 centov.

Severa's Medicated Skin Soap (Severovo Zdravilno milo za kožo) čisto, antiseptično kožno milo, za lobanje, lasje in obraz. Izvrtstvo za otroško kopel in za umivanje lobanje, las in kože. Cena 25 centov.

Pišite po cenik Severovih zdravil. Severova družinska zdravila so na prodaj po vseh lekarnah, ako jih ne dobite pri vašem lekarnarju, obrnite se na nas. Ali vedno se prepričajte in vprašajte najprvo pri vašem lekarnarju.

W. F. Severa Co.

Cedar Rapids, Iowa.

testom od strani nemških oblasti iz Lekeren, v vzhodni Flan- deportirajo Belgijce. drijci, 2700 oseb, katerim so odkaza- V zadnjih tednih so Nemci odpe- li vojaška dela na zapadni fronti.

Rodinove misli o umetnosti.

Spisal dr. Vojeslav Molc.

(Nadaljevanje.)

Lepota je povsod. Ni torej ona, ki je ne vidijo naše oči, ker je ni, temveč naše oči je ne vidijo.

Lepota je značilnost in izrazitost. Lepota je značilnost in izrazitost.

Ničesar pa ni v naravi, kar bi bilo značilnejše od človeškega telesa. S svojo silo ali pa s svojo grajo ustvarja najrazličnejše podobe. Včasih je sileno svetleči: torzov zgib, poenema Likko, smiljalj prsi, glave in blek las odgravnajo razviti svetleči kroni.

Včasih je človeško telo, vpojenjeno nazaj, kakor vzmetno pero, kakor lep lok, s katerega spušča Eres svoje nevidne puščice.

Včasih pa je podobno žarnici. Mnogokrat sem velič šest modelov za zemljo tem mi ukazal, naj mi obrne hrbet in iztegne roke ter noge pred sebe. V tej poziciji se je pokazala silneta hrbta sama, ki je postajala oja v ledjih in se je širila v bedrih ter je bila silna lepo vzbočeni vazi, amfori, ki hru ni v sobi življenja hodočnost.

Predvsem pa je človeško telo zrelo duše in odta prihaja njegova največja lepota.

Kar obožujemo v človeškem telesu, je se v večji meri kot njegova tako lepa oblika njegove notranjosti plamen, ki ga proseva, kot da je prosnja.

Zelo se moti, kdor misli, da se veliki umetniki lahko zadovoljuje s tem, da so spretni rokodelci in da jim inteligenca ni potrebna.

Nasprotno, neobhodno jim je potrebna celo pri slikanju ali rezbarjenju podob, ki se zde popolnoma brez vseh duševnih pretenzij in ki naj samo zadovoljujejo oči.

Kadar modelira dober kipar kakršnokoli statuo, mora najprej trdno zamisliti njeno glavno gibanje; potem pa mora do konca svojega dela imeti v svojih mislih predvsem odločno pred oči skupno idejo, da ji neprestano lahko prilagodi in pravilno ž njo spaja manjše detajle svojega dela. To pa se ne dá izvršiti brez velikega napora misli.

Po mojem mnenju ni pravila, ki bi lahko zabranilo kiparju ustvariti umotvor po njegovi lastni volji. In kaj je pač zato, če je to skulptura ali pa literatura, samo da se občinstvu dopade in mu keristi? Slikarstvo, skulptura, literatura, glasba so si veliko bliže, kakor se splošno misli. Vse izražajo čustva človeške duše pred obličjem narave. Razlikujejo se samo v sredstvih, s katerimi se izražajo.

Če pa sugerira kipar vsled načina svojega dela impresije, ki jih navadno napravijo literarna ali glasbena dela, zakaj naj bi se pač raditega prepričali? Nekaj publicist je nedavno kritiziral moje ga Victorja Huga v Palais Royalu in se je izrazil, da to ni skulptura, ampak muzika. In je navdno pristavil, da se pri tem delu misli

upravičenejše prepovedi, smete po vsej pravici očitati povprečnem. da se jih ne drže; zadivite pa se, ko opazite, da jih smejo ženiji prestopati nezakazani.

Kadar je literarna snov tako zelo poznana (kakor na primer Dantejev Ugolino), jo sme umetnik pač uporabljati brez strahu, da se ga ne bi razumelo.

Boljšje pa je vendarle po mojem mnenju, da imajo dela slikarjev in kiparjev že sama v sebi vse vsebino. Umetnost lahko rodi misli in sanje, ne da bi se morala pri tem opirati na literaturo. Namesto da ilustrira prizore iz poemov, je boljše, da se umetnik poslužuje prav jasnih simbolov, ki jih ne razjasnjuje noben pisan tekst.

Takšna je bila v glavnem moja metoda in dobro sem se zivil v njo.

Po mojem mnenju je naloga umetnosti v tem, da ne udajo oblike, ki jih ustvarja, emociji nič drugega, kakor pretvezo, da se lahko nedolžno razvija.

Sploh pa ne smemo pripisovati preveč pomena snovem, ki jih obravnavamo. Brezdvomno imajo svoje vrednost in pomagajo občinstvu; prva umetnikova skrb pa mora biti to, da zna oblikovati žive muskulature. Vse drugo je postranska stvar.

Ne mislite, da so moje zadnje besede v protislovju z onim, kar sem bil prej dejal.

Ce pravim, da se kipar lahko omeji na to, da predstavi drhteče živo meso, ne da bi se bogve kako zaglabljal v snov, s tem ne trdim, da izključujem misel iz njegovega dela; če pravim, da si lahko počitke simbolov, nočem reči, da sem pristal na umetnosti, ki nima duševne globine.

Po pravici rečemo pa je vse ideja je vse simbol.

Oblike in položaji človeškega bitja izražajo potrebne emocije njegove duše. Telo izraža vedno duha, čigar posodo tvori. In onem, ki zna gledati, nudi nagost najbogatejši pomen. V veličastnem ritmu kontur spoznava velik kipar, kak Fidijs, pokojno harmonijo, ki jo je izlila čez vse naravo božja modrost; miren ton, v dobrem ravnotežju, bleste v silni in graciji, mu lahko zbuja sanje o vseomogočem razumu, ki vlada svet.

Lep pejsaž ne gane samo z več ali manj prijetnimi vtisi, ki jih daje, temveč predvsem z idejami, ki jih zbuja. Linije in barve, ki jih vidimo na njem, ne ganejo že same po sebi, temveč z globokim smislom, ki je z njimi spojen. V silnetak dreves, v opredelkih obzora vidijo veliki pejsažisti, Corot, Cuypi, Ruysdael, Teodorji Rousseau smehljajoče se ali resne misli, drzne ali bojzljive, miroljubne ali grozeče, ki odgovarjajo njihovemu duševnemu ustranju.

Umetnik, ki prekipava čustva, ne more obrazovati ničesar, kar bi ne bilo takšno, kakršno je on. V vsej naravi slutiti veliko, svoji podobno zavest. Ni živočeha organizma, ni mrtvega objekta, ni oblaka na nebu in zelenice bilke na livadi, ki mu ne bi izdajala skrivnosti o brezmejnih sili, stritvi v vseh stvareh.

Glejte največja dela vse umetnosti. Vsa njihova lepota izvira iz misli, iz intencije, ki so njihovi stvaritelji mislili, da so jo odkrili v vesoljstvu.

Zakaj so naše gotičke katedrale tako lepe? Ker vidimo v vseh podobah iz življenja, v človeških kipih, krascih njihove portale, in celo v rastlinskih zvitičih, cvetočih na njihovih kapetlih, pečat neboške ljubezni. Naši ljubki srednjeveški podobarji so videli povsod blesteti neskončno dobroto. In v svoji naivni prikupljivosti so okrasili z odsevom dobrohotnosti celo obraze svojih demonov, ki so jih obdarili z ljubeznivo zlobnostjo in z nekakšnim dihom sorodnosti z angeli.

Poglejte katerokoli sliko velikega mojstra, na primer Ticiano, Rembrandta.

Pri vseh Ticianovih gospodih obožvate tonosno enerzijsko, ki jo je brezdvomno tudi sam imel. Njegove bogate nage žene se dajo oboževati kakor božanstva, gotova si svojega gospodstva. Njegovi pejsaži, okrašeni z veličastnimi drevesi in obliči z zmagošlavnimi solničnimi zahodi, niso nič manj vzvišeni od njegovih oseb. Zanj je vladal nad vso naravo aristokratski ponaš; in to je bila neprestana misel njegovoga genija.

Pismo slovenskega vojaka.

Alcatraz Island, Cal.

To pot želim popisati nekatere posebnosti iz tukajšnjega vojaškega življenja. Vstajamo zjutraj ob pol sedmi uri. Potem se hitro umijemo, oblečemo in vsak svojo posteljo posteljemo ter pod njo in okoli nje pometemo. Kateri vojaki ne spadajo v Q. M. C., morajo biti navzoči vsako jutro ob tri četrta na sedem znanj pri "roll call" in tam se kličejo imena vseh razven onih na straži. Izvzeti so tudi vsi tisti, ki so prejšnji dan oziroma večer naznanili, na jih ne bo navzočih pri prihodajem "roll call". Ob četrta na osem zakliče trobentač k zajutruku, nakar nastane pravcati naval v jedilno sobo, kjer je že vse na nizah pripravljeno; treba je le sedeti ter začeti jesti. Kakorhitro se vsedemo, se začne tako kričanje, da bi človek skoro oglušil. Ob takem dirzavju se večkrat spomnim prizorov z goriškega sadnega oziroma zelisnega trga, kjer so spomladnji čas branjevke tako vpile in ponujale se v jersbah rastoči česen, da so bile v obraz kar zabrike. Tako tudi mi vpijemo kar križem: "Please, pass coffee, milk, biscuits, meat" itd., ker tukaj ni navade, da bi med jedjo segali kar z onega konca mize na drugega in grede zraven sebe sededeemu v kročnik rokave pomakali. Zato mora vsak prostiti, ali bolje rečeno, radi velikega šuma kričati, da se mu dá, kar ni ravno pred njim.

Takaj bi videli, s kakšnim tekom je vojak obdarjen! Niti sledu ni o kakšnih zledodnih boleznih. Pred par dnevi so bile med drugimi za kosilo klobasice (pa ne kranjske), tako imenovane "hot dogs", ali po slovensko rečeno: gorški psi. Zraven mene sede mlad vojak Filipinec je smedel osem takih "gorških psičkov", ktere je prej vsakega dobro z mustardom namazal, da niso preveč evilili. Ko jih je tako hitro eden za drugim po grlu poganzjal, pa je navsezadnje še vedno vpil, ako je se kaj "hot dogs". Misli sem si sam pri sebi: To je dobro, da ni treba več nobenega Filipincega očeta zavojevati, kajti v tem slučaju bi kmalu sli vsi "hot dogs" z mačkami vred k vragu.

Kar nas je pri delu zaposlenih, delamo sedem ur na dan; namreč zjutraj od osme do poldvanaajste, točno opoldne je kosilo, nakar smo prosti do ene popoldne, potem pa spet delamo do pol pete, nakar je konec z delom za tisti dan.

Ob petih je večerja. Meni pravzaprav ni treba delati, ker za to imajo kaznjence zaposlene; pa vendar vedno kaj pomalen pilim in razbijam, zato mi čas hitreje mine, pa tudi kaznjencem s tem malo pomorem.

Izmed teh kaznjencev je eden Indijanec iz rodu Oneida, še mlad fant. Leta se pokori radi neke ljubinske afere. Hodil je namreč nekemu poročniku "v škodo", ne vpoštevaljoč postavbe bledolihnih kosa, katera pravi. Pusti drugih "squaw" pri miru.

Zapr je tukaj tudi mlad Srb, ki je bil, kakor mi je sam povedal, v vojni do poraza Srbije, nakar je potem prišel v Rusijo in v rusko armado. Ker so ga pa mislili spet v boj na rumunsko fronto poslali, jim je ušel in pred enim letom dospel v Združene države, kjer se je v armado vpisal in spet dezertiral, pa so ga ujeli.

Drugo vrsto ponosa kaže nagnaneni in okajeni obraz starih rokodelcev, ki jih je slikal Rembrandt; zlahka njegove ukajene stropove in njegova majhna okna z okroglimi šip mi; razsvetljuje z neprickavano krasoto njegove knetske in preproste pejsaže; povdičuje slannate strohe, ki jih njegova igla tako rada reže v bakru. Lepi pogum skromnih bitij, svetost vsakdanjih, a s pobožno ljubeznivo ljubljnih stvari, veličina skromnosti je, kar vredno krasi in polni njegovo risbo.

In tako živahna in globoka je misel velikih umetnikov, da se kaže živem vsake snovi. Ni ji treba celotne figure, da se lahko izrazi. Vzemite poljuben fragment kakšnega umotvora in spoznate v njem avtorjevo dušo. Primerjajte, če hočete, roke v Ticianovih in Rembrandtovih portretih. Ticianova roka je gospodovska; Rembrandtova je skromna in pogumna. V tem majhnem delu slike vidite ves ideal teh dveh mojstrov.

Nekateri naši vojaki se radi tega močno jeze, češ: vojaki naših zaveznikov dobijo alkoholnih pijač, kolikor si poželijo, mi pa v lastni doželi moramo suha grla okoli nositi. Od začetka sem se dobil brezalkoholne pijače v saloonih, za kar je pa bilo tudi treba salamensko plačati, namreč 10 centov za mali kozareček. Nek večer po obisku kino-gledališča sem spet s prav razbeljenim grlom zavajel v najbližjo gostilno, želeč kaj mokrrega, pa mi pravi točaj, da mi kot vojaku ne sme ničesar prodati. Ves ogorčen sem se nato obrnil in odšel s trdnina sklepom v srečo, da napovem za časa moje vojašine vsem salooncem neizprosen bojpot, katerega tudi prav trdno držim, kajti od takrat niso saloonerji od mene več groša dobili.

Drugače se pa vse lepo naprejšee in sem prav zadovoljen. Nikdar bi se prej ne bil mislil, da mi bo vojaški stan tako izvrstno prijalen. Saj pa tudi uživamo vse udobnosti, kakoršnih si more vojak le v najboljših okoliščinah želeči. Najbolj mi pa dopada vsestranski red in snaga. Imamo moderne kopolje "shower baths", kjer se lahko vsak sleherni dan umije in okoplje. Ko sem bil še pri zrakoplovnem oddelku, sem moral najmanj vsak drugi dan svoje perilo prati. Tukaj nam tega ni treba, ker imamo veliko parno pralnico, v kateri se sleherni dan v tednu razveva nedelj in praznikov opere po več tisoč komadov raznega perila. Za malo svoto 50 centov na mesec mi operejo vse, dasi pojslem vsak teden 15—20 kosov v perilo.

Ko sem zadnjič v dopisu apeliral na slovenska dekleta, da se naj včasih spomnijo s kakšno kranjsko klobaso svojih "sweetheart-čkov", se je takoj odzvala neka "kranjska hč planin" iz planinskega raja Forest City, Pa. Ne bom vam nadrobno pripovedoval, kaj je bilo v onem zavikutu, katerega mi je poslala, le toliko omenim, da se je nekaj ljubzeznivega držalo. Oni planinki sem iz sreča hvalen, a obenem želim, da bi jo tudi druge v Forest City bivajoče "godzne vile" posnemale. Moj ondi bivajoči prijatelj Joe Koncut mi je celo pristnih primorskih salam objubil, kar zna sam tako izvrstno napraviti, o čemur sem se že dostikrat prepričal.

Vreme imamo nadvse krasno; kakor pravijo tukaj dalj časa bivajoči, že ni bilo dolgo tako lepe zime. Ze več kot mesec dni je skoraj sleherni dan čisto in jasno, kar sicer ni tukaj navada. Kajti ponavadi je v zimskih mesecih megleno in deževno. Navadno kaže toplomer že zjutraj 50 stopinj nad ničlo, a opoldne že do 60 in še več.

Zadnji čas sem postal precej pozoren na dopise Slovencev-pejarjev. By golly, kdo bi si bil mislil, da se imajo nekateri izmed njih tako imenitno. Ako ne bo treba preveč vstopnino plačati, se jim znan čez čas pridružit. Dasi ne znan potice napraviti, se manj tako, ki bi se vlekla, zato sem pa pravi mojster v kuhanju polente, katero bom prav dobro s spehom in sirom odrgnil, da se bo na mlje deleč vlekla.

Še nekaj bi rad omenil. Pred nedolгим časom sem čital v nekem angleškem dnevniku o izključanju osmih vojakov iz naše armade. Eden je bil Nemeec, sedem pa označenih kot "Austrians", med temi tudi neki Novak. Izrazili so se, da želijo Avstriji zmago. Kakor se vidi, se je nekaterim prav v mozek prirastla ljubezen do sužnosti. Niti v teh kritičnih časih ne morejo jezika brzdati. Naša vlada je veliko popredna od takih nesramnežev.

Naj bo dovolj za danes, pa še drugič kaj, ko bo kaj posebnega. Ob koncu pozdravljam vse zavedne Slovence in Slovenke, kakor tudi vse slovenske vojake v službi Strica Sama, katerim v srečo res preveva duh demokracije; posebno pa pozdravljam pevce in pevke ter vse moje prijatelje in prijateljice v Forest City, Pa., ter kličem vsem skupaj krepki: Na zdar!

Karol Kovačič, Q. M. C., Alcatraz Island, Cal.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1908 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:
 Predsednik: MIHAEL ROVANSEK, Bx 251, Conemaugh, Pa.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
 Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
 Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
 Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
 Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:
 JOHN GOUZE, Ely, Minn.
 ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.
 IVAN VARGO, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:
 GREGOR J. PORENTA, Box 176, Calumet, Mich.
 LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
 JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:
 JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
 JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
 MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRAVEVALNI ODBOR:
 RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
 FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD, Box 17, Denver, Colo.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pri- tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bo- de oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Ušesa farmerjev.

Rekod U. S. Marine Corps kaže, da se zavrne pet mladičev z dežele radi slabega sluha proti enemu, ki je bil vzgojen v mestu. Popular Science Monthly domneva, da mir, ki vlada na deželi, slabši žive v ušesih, dočim jih ropot v mestih ohrani vedno napete in močne.

Pozor, rojaki v ujetništvu v Rusiji in Italiji! Jaz bi rad izvedel za svoja dva brata LOUISA in FRANKA STEBLAJ, Doma sta iz Iške male vasi pri Igu na Kranjskem. Dte leti že nimam nobenega poročila o njih, zato prosim one, ki kaj vedo, da mi poročajo, če pa saoua čitata, naj se oglašita na moj naslov. — Anton Steblaj, P. O. Box 608, Ely, Minn., U. S. America (18-25-2)

Pueblo, Colo.

Prva in edina slovenska trgovina, ki ima v zalogi vsakovrstno hišno upravo, kakor: peči, kuhinjske omare, dobre vrste linoleum, pralne stroje na vodno moč, brez truda in zamude. Novoporočnim priporočamo najnovejše postelje, za novorojene pa najboljša vozičke. Nadalje imamo raz- prodaj nam pohištvo, kakor prides v Pueblo, kupi pri nas svoje pohištvo. Slovencev in Hrvatov se toplo priporočamo. Imamo najnižje cene. Svotki s svojimi!

TOMSICK & FRANZ, lastnika
 RED CLIFF FURNITURE CO., 330 S. Union Ave., Pueblo, Colo.
 Oddajeni le en block od Union Depo.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa ko- lonijskih posestev vseh velesil

Obsega 11 raznih zemljevidov.

CENA SAMO 25 CENTOV.

STENSKO MAPO CELE EVROPE \$3.00.

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZEDINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET, CENA \$3.00.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. — CENA JE 25 CENTOV.

Narčila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company
 83 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Posebno naznanilo.

Doktor Cowdrick, največji specialist, je prisel v sobi v Clevelandu vse sved- bodoladne stroje za zdravljenje bolnih moži in žen. Tukaj bo nadaljevali tudi uspeš- no zdravljenje, kakor ga je uporabljal v najboljših klinikah v Evropi. Poleg tega ne računa nič na navadne in preliče vsako bolno osebo s X-zarki brezplačno ako se postavi potem pri njem zdraviti. Vsakemu je, kdo in kaka Vsa je zdraviti, si lahko dolgo sta že bolni: pridite k temu velikemu specialistu in pokaži mi, ka- more se Vsa stori!

Ali imate
 bolečine v tetodeni ali imate kateri bolečina na ledvi, ali v reburju, na jetrah? Ravna stran, glavobol, se- prnja? Nečisto krt, bolečine in težava. Slabost, nervoznost, onemoglost, vilo, kašelj, staba pljuča, živatno bolani itd.

Vaša priloznost.
 Boleži imate pr- iliko, da vprašate z- svot velikega spon- silita, ki Vsa mo- išče natančno z X- zarki. Še nikdo n- nudil tako lepe pri- ilike bolnim moškim in ženskam v tem mestu. Njine Vsa postavljam, da na- takoj vprašate o- svet. Ne čakajte odlašanja je nav- no.

DOCTOR COWDRICK, Specialist
 2047 East 7th Street 4th Floor Bldg., Euclid & Prospect, Cleveland, O.
 Glasilo: 2047 East 7th Street 4th Floor Bldg., Euclid & Prospect, Cleveland, O.

Kako je žena uničila cesarstvo.

— Odgovornost za uničenje ruske monarhije, — praneke zakrinkani zgodovinar, — je treba pripisovati carinji Aleksandri Feodorovni, katero imenuje isti zgodovinar "najbolj usodepolno izmed vseh sprog ruskih vladarjev".

Car Nikolaj II. je bil po njegovem mnenju eden najbolj nesrečnih mož in eden najbolj nesrečnih vladarjev. Reča mu je bila nasprotna od prvega dne ko je zasedel prestol. Najbolj nesrečni dan njegove eksistence pa je bil njegov — poročni dan. Carinja Aleksandra je prinesla v njegovo življenje le zadrege in spore ter je bila zli duh, ga je zavedel v propast.

Prvo leto njegove vlade je poteklo dosti mirno, kajti vor je še vedno žaloval. Mladi suveren je vodil mirno vpljenje in splošno občinstvo ga je zelo malo videlo.

Pričela je krožiti vest, da odbija mlada carinja vsa vraga vsled svoje ledene ošabnosti. Kmalu se je pričela nanaširati po svetu vest, da je postalo razmerje med obema ruskima carinjama, to je ženo carja in njegovo mario — zelo napeto. Aleksandra nima daru, da bi se približala ali da bi le vzbujala simpatije. Kmalu je postalo jano, da je bilo zelo težko občevati z njo.

Njen značaj je bil robot in nasilen in s svojo nepredno okolico je postopala na tako prezirljiv način, da je postala težko nači mlado damo, ki bi sprejela dotodaj že zaželjeno mesto osebne strežnice carinje.

Ob neki priliki se je vršil v palači privatni koncert. Karšal carskega dvora se je približal carinji z besedami: — Vedno je bila navada ob takih svečanih večerih, da se je povabilo tudi dame spremstva.

— Popolnoma nepotrebno! — se je glasil nemilostni odgovor. — Lahko odprejo svoja vrata ter poslušajo odbo iz svojih sob.

Taka ženska je malo obljubljala izkazati se kot uspešna družica. Zvestoba pa je glasom istega kroničarja eden najbolj značilnih znakov prejšnjega carja. Ko se je poročil, je pripadalo njegovo srec izključno njegovi ženi. Ker je tako ljubil svojo ženo, ji je tudi slepo zaupal ter imel visoko mnenje o njeni razsodnosti. vsled česar je prišel polagoma popolnoma pod njen upliv.

Če je bilo kaj, je bil žalosten radi njenih histeričnih napadov, ki so se vedno hitreje ponavljali. Ti napadi so bili strašno orožje v rokah carinje in to orožje je ona uporabljala brezobzirno, da izsili svojo voljo.

Pisec nasprotuje splošnemu mnenju, da ni Nikolaj premeten človek.

— Njegova največja napaka — pravi on — je pomanjkanje močne volje ter zaupanja v samega sebe. — vsled tega je bil tudi omahljiv v svojih sklepih ter ni hotel izsiliti uveljavljenja svojih želja.

Njegovo prvo mnenje je vedno pravilno in pravilna tudi njegova prva odločitev. Če bi bil bolj samosvoj v svojih sklepih, bi vse poteklo gladko.

Carinja pa se je vmešavala v vsako stvar. Njen upliv je postajal vedno večji, dokler ni več poznal nikakih meja. Tekom zadnjih let je bila ona vsemočna vladarica usod Rusije.

Ker je veroval v njeno višjo modrost in integriteto, ni padlo Nikolaju nikdar v glavo, da dežela, kateri je bil on vladar, ne zaupa njej in da se protivi njeni vladi.

Štiri hčerke so se zaporedoma rodile carski dvojici. Carinja je pričela obupavati. Njeno razburjenje ob takih prilikah je bilo tako veliko, da je vzbujalo resne skrbi in ni krog nje si niti niso upali povedati, kakšnega spola je novorojeno dete.

Neizmerna želja, da da sinu življenje je postala njena fiksna ideja in poslužila se je vsake vrste sredstev, da rodi sina in dediča za ruski prestol.

Poskusilo se je vsako stvar. Okultizem je imel vedno privlačno silo za carja in njegovo ženo in špiritualistične seje so se neprestano vršile v Carskem selu ali pa v palači velikega kneza Nikolaja na Italijanski cesti.

Dasiravno se je držalo te seje strogo tajno, je vendar vedel vsakdo zanje in krožile so najbolj raznovrstne vesti o teh sejah.

V poletju leta 1903 se je vršila v samostanu v Sarovu slovesnost kanonizacije sv. Seragima in car in carinja sta se vdeležila vseh procesij. Pri tem se je prosilo Boga, naj da carju in carinji zaželjnega dediča in sina.

Navzoč je bil tudi zloglasni Rasputin, ki je bil v onem času navaden potepuški menih, ki se jih imenuje v Rusiji "starce". Slišalo se ga je, kako je prorokoval zbranim množicam, da se bo kmalu izvršilo novo čudo in da da bo še pred letom dni rojen dolgo pričakovani dedič.

Carevič Aleksij je bil rojen dne 30. julija 1904.

Do rojstva svojega sina se je carinja še nekoliko zdrževala. Tedaj pa se je uveljavila na način, kot ni še nikdar prej poskusila uveljaviti se.

Proti svoji tašči je zavzela odločno stališče in razdor med obema ženskama se je neizmerno razširil. — Nobena stvar ni mogla omajati carja v njegovi nežni ljubezni do matere. Tesne simpatije, ki so obstajale med njim in njegovimi sestrami, pa so počasi pričele ginevati in vezji prijateljstva z nekaterimi sorodniki se je pretrgalo.

Carinja je praterila spor med posamezne člane njegove družine. Stopila je med njega in vse one, ki jih je prej ljubil in odtujila ga je popolnoma od njegovih sorodnikov.

Nekako krog leta 1905 je postalo vedenje carinje čudno in značilno. Nikdar se ni prikazala v javnosti. Privatne adivjence je le neveljno dovolila in le v najbolj nujnih slučajih.

Sprejeme na dvoru se je odpravilo. Le tosnajši dvor-

BIVŠI RUSKI CAR.

ni krogi so jo videli in pričele so krožiti vsakovrstne pričee. Nekateri so govorili, da je iz strahu pred tem, da bi postala debela, vzela proti nasvetu zdravnika neke medicne proti debelosti in da je bila posledica tega — popolno uničenje živcev.

Drugi so govorili, da trpi na nervoznem lišaju. Tre-tji pa so izjavljali, da je žrtev nevrotične srčne bolezni in da v gotovih časih ne more trpeti v svoji navzočnosti več kot eno osebo.

Nekateri pa so končno mislili, da je enostavno — blazna!

Carinja se je pričela živahno zanimati za — cerkvene zadeve in njena pobožnost se je pričela počasi izpreminjati v fanatizem. Pričela je kazati značilno nagnenje do — romarjev in menihov.

Rasputina je takrat pridobil zase škof Theofanos, carski družinski spovednik. Dosegel je odločilen uspeh in ko se je poročalo njem, da je v posesti čudovite hipnotične sile, je govoril škof o njem s carinjo ter ga privedel v njeno navzočnost.

Carinja je občutila v njegovi navzočnosti blagodejen učinek glede svojih živcev. Tako se je pričel upliv, ki je pozneje stalno vodil carinjo in potem nje tudi carja kot njihov korečnemu padcu.

Carinja Aleksandra je trdno verjela v svetost Rasputina in njena vera v silo njegove molitve ni poznala nikakih meja. — Čula je povest o njegovem prorokovanju ob zemeljskih ostankih sv. Serafina in njenega duha se je polagoma oprijela ideja, da je življenje Rasputina zvezano z onim njenega sina, careviča. Sam Gospod ga je poslal na dvor, da varuje eksisten-co dečka ter zagotovi srečo njegovih starišev. Rasputin je postal mogočno orodje v rokah onih, ki so želeli dobiti oblast nad carinjo.

Neprestana navzočnost tega pri-prostega mužika sredi najbolj ekskluzivnih dvornih krogov je bila za večino dvorjanov prava mora. Admiral Nilov je nekoč svaril carja pred vedno naraščajočim nezadovoljstvom, ki ga je povzročala navzočnost tega meniha.

— Boljše en Rasputin kot pa deset histeričnih, — se je glasil od-govor Nikolaja.

Tudi carinja je dobivala svarila glede njene vedno naraščajoče ne-popularnosti, katero je bilo pripisovati navzočnosti in uplivu Rasputina, a ona ni posvečala tem svarilom nikake pozornosti. — Pe-trograd in aristokracija naj bo sta le vzvoljena, — se je glasil njen argument. — Onadva se ni-sta Rusija. V provincah sta car in njegova družina zelo popularna in kmetje se postavljajo s tem, da živi eden njih razreda v naši ne-posredni bližini.

V tem oziru pa si je napačno tolnačila ruski značaj. — Kmetje so imeli močno zavest različke med njimi samimi ter carjem in zavest da mora Batjuško varati eden iz njih srede, mužik dvomljive pre-toklosti, je znižala v njih očeh ve-ličino suverenstva ter škodovala njihov čustvom lojalnosti in re-spekta.

— Tekom prvih dni vojne, — pravi pisatelj, — je prišel trenu-tek, ko bi si hotel Nikolaj pribli-žiti ljubezen in spoštovanje ruske-ga naroda. — Celo carinja bi si lahko zopet pridobila ljubezen po-danikov svojega moča. Domoljub-je je polnilo vsa srca in narod je bil pripravljen odpustiti pretekla-sia in pretekla krivica ter se stro-

ti krog prestola. Željan braniti ljubljeno in sveto Rusijo pred sovražnimi Nemci.

Le par dni je poteklo in vsi ljudje v Rusiji so prišli do prepričanja, da tega domoljubnega razpoloženja ne dele vsi v Rusiji. Proniknilo je, da se carinja, Nemka po rodu, ne navdušuje za vojno. Avtor teh izjav navaja naslednjo anekdoto, ki je v dotičnem času splošno krožila po Rusiji in ki je zelo nazorna glede splošnega utisa:

— Prav gotovo ne vem, — je rekel maj carevič proti nekemu svotjemu prijatelju, — na kateri strani sem. Kadar so Rusi tepeni, je papa slabe volje. Kadar pa so Nemci tepeni, joka mama!

Po dveh mesecih vojne se je splošno govorilo, da si je carinja na vse načine prizadevala ter uporabila vso svojo moč, da dovede do sprave med kajzerjem in carjem in zagotovi na ta način separaten mir. — Naenkrat se je razkrilo dejstvo, da v srečo se vedno pripada Nemčiji in da goji tajno jezo proti Angliji, dasiravno je bila vzgojena v slednji deželi.

Tudi Rasputin ni prav nič prikrival svojih pacifistični nagnenj, kajti vsakemu je zagotavljal, da bi bila podaljšana vojna pogin Rusije. Najintimnejša prijateljica carinje, Mme. Virubov, je sledila naziranjui meniha in tako je postala cela dvorana kamarila, ki je obdajala carja in carinjo v ozkem in ekskluzivnem krogu, prenasice-na in prepajena z Nemčiji prijaznimi čustvi. Okolice carja je postala na ta način predmet najostreje kritike: grof Fredericks, grof Benekendorff, baron, Meyendorff, general von Grunwald, baron Hoyningen Huehne, baron Korff, grof Nieroth, — vsi ti so Nemci. Isto stvar je bilo opaziti v armadi. Z vseh strani je bilo čuti ostre pritožbe v tem oziru.

Nezadovoljstvo pa je dospelo do viska, ko je stal pred sodnim dvorom general Suhomlinov, prejšnji vojni minister, katerega se je dolžilo, da je odgovoren za vojaške poraze Rusije. Njegova žena je na energičen in direkten način skušala popraviti njegovo zlo usodo. Imela je razgovor z Rasputinom pridobila si je simpatije Mme. Virubov ter dobila končno avdijenco pri carinji Aleksandri, katero je naprosila pomoči in posredovanja.

Uvedeno sodnijsko postopanje se je prekinilo in prejšnjega vojnega ministra se je mirno in na

privatni način izpustilo na prosto. Novica o tem, kakor hitro je proniknila v javnost, je napravila najbolj neugoden utis in carinjo se je javno dolžilo, da je v zvezi z gango nemških agentov. Na ta način se je podminiralo zaupanje naroda carja ter tudi položilo vogelni kamen k bližajoči se revoluciji.

Veliko izpremembo v poveljstvu nad ruskimi armadami se je izvršilo koncem avgusta 1905, ko je bil imenovan veliki knez Nikolaj podkraljem v Kavkazu ter je car prevzel vrhovno poveljstvo v svoji lastni osebi. V tem času je vse kazalo, da se je izvršila pri carju počasna izprememba. Podvržen je bil napadom apatije in videti je bilo kot da je padla megla na njegove duševne zmožnosti. — Carinja sama je postala trobilno Rasputina ter zahtevala izvršenje najbolj asurdnih in nevarnih odredb. Car je bil v njenih rokah kot vosek in njen upliv na carja je postal tako popoln kot je bil obenem usodepoln. Carstvo se je počasi, a gotovo drobilo.

Takrat pa je neki nepričakovan dogodek povzročil največje vznemirjenje po celi deželi. S šestimi besedami se je objavilo v večerni izdaji nekega lista:

— Menih Grigorij Rasputin je prenehal eksistirati.

Novica, da je Rasputin izginil je povzročila velikansko vznemirjenje. — Carinja je bila tako presenečena, da ni mogla niti govoriti. Njene prve besede, ki so ji prišle iz ust, so se izkazale kot proroške:

— Sedaj smo izgubljeni, — je vzkliznila. — Sedaj bomo poginili tudi mi!

Car je imel vse roke polne dela. Vznemirjale in nadlegovale so ga ženske njegove okolice. Osvete-željnost carinje je našla svojega izraza v poskusu, da kaznuje morilec Rasputina in s tem je carinja stajno sejala seme razdora in sovraštva med poletnike svojega sproga. Naravnost presenetljive povesti se je širilo glede njenega vedenja pri obiskih v vojnih bolni-cah.

Ko je stopila v kak oddelek, je prepovedovalno zmajala z glavo in njen reportoar vprašan je bil vedno do pičice isti. — V kateri bitki ste bili ranjeni? — V katerem delu telesa? — Ali vas je zelo bolelo? — Ob neki priliki se je završil zelo mučen prizor. Neki vojak je pričel na podrobno razla-

gati, na kak način so pogнали so-vražnika v beg.

— Kateri polk je bil to? — je vprašala carinja.

— Hesenski, velikanstvo!

— Hesenci ne beže nikdar pred sovražniki, — je pripomnila ruska carinja, blede od jeze, nakar je odšla ven iz bolniškega oddelka, kjer je bil vsakdo potr in pre-senečen do skrajnosti.

Konec Romanovcev je definitivno prišel, ko se je car Nikolaj, po tem ko je podpisal dokument, katerim se je odpovedal zase in za sina prestolu, vrnil sam v Carskoje Selo potem ko se je bil poslovil od svojih častnikov. V naslednjem je opisan prizor, ki je sledil in kot ga opisuje pisec teh izjav-jani:

— V trenutku, ko se je viak ustavil, je car hitro stopil iz svoje-ga voza in z roko ob čepici v pozdrav, je molče in hitro odkorakal proti avtomobilu, ki je čakal nanj. Ko je dospel v palačo, je takoj hitel k carinji. Slednja se mu je vr-gla na prsi ter vzkliznila:

— Odpusti mi! Odpusti mi! Bila sem jaz, ki sem te spravila v to nesreča.

Kavalirski car pa ni hotel ničesar slišati o tem, a jo je nasprotno potolažil z zagotovitvilo:

— Edinole name pade vsa kriv-da.

Poroča pa se, da je to ponižno razpoloženje duha carinje od te-lja že izginilo in da Aleksandra Feodorovne sedaj v angleškem jeziku očita svojemu možu, da se je prekmalu udal. Nikolaj II. je sam obvestil svojega najmlajšega sina glede izpremembe, ki se je izvršila glede njegovi bodočih izgledov ter tudi povedal dečku, da on, njegov oče, ni več car. Ko je šul to, se je pričel carevič bridko jokati ter je končno dostavil:

— In tudi jaz ne bom nikdar car!

SLOVENEK

Ima v zalogi Columbia gramofone, Slovenske, Hrvatske in sploh v vseh jezikih Columbia plošče.

Diamante, zlatnina, ure, srebrnina in sploh kar želite v zlatnini ali gramofonih in ploščah.

Centike pošiljamo brezplačno.

IVAN PAJK,

Jeweler & Columbia Graphophone Dept.

456 Chestnut St., Conemaugh, Pa.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

za leto 1918.

Razen koledarskega dela ima še sledečo vsebino:

- Pesem.
- Vazen zgodovinski dokument.
- Popolen pregled svetovne vojne.
- Praznik v Petelinji vasi.
- Prag.
- Problem Alzacije-Lotarinška.
- Ukradeno pismo.
- Red.
- Veliki dobitak.
- Razno o otrocih.
- Doživljaj francoškega žurnalista.
- Venizelos.
- O postanku koledarja.
- Nemški napadi s plinom.
- Živali in aeroplani.
- Ruska revolucija.
- Program ruske socialistične stranke.
- Aforizmi.

- Normalni potek ruske revolucije.
- Rusija.
- Nemški cilji in Rusija.
- Padec rodbine Romanovcev.
- Prednost brzjava.
- Pesem jetnikov.
- Kozaki in njih vojska.
- Litvinski kmetje.
- Nevidna poslanica.
- Buchara.
- Čudne pogrebne določbe.
- Album.
- Kričanska svatba pri Kafrih.
- Večni koledar.
- Petelinji boji.
- Nekaj za gospodinje.
- Bala.
- Oglasi.

Koledar krasi nad trideset slik, izmed katerih jih je skoraj polovica s soške fronte.

Stane 35 centov.

Naroča se pri:

Slovenic Publishing Company

82 CORTLANDT STREET,

NEW YORK CITY, N. Y.

SLOV. DELAVSKA

PODPORNA ZVEZA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Conemaugh, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood Rd., Cleveland, Ohio. Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 118, West Newton, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadz. odbora: JOSIP PETERNEI, Box 46, Willock, Pa. 1. nadzornik: NIKOLAJ POVSJE, 1 Grab St., Sumner Hill, N. S. Pittsburgh, Pa.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERZAN, Box 72, East Mineral, Kans. 1. porotnik: FRANK 7 ERPOČIČ, R. F. D. 3, Box 146, Fort Smith, Ark.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Čredna društva, oziroma njih uradniki, so ujudno prošent, pošljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikakor drugde. Denar naj se pošlje edino potom Poštinih, Expressih, ali Bančnih deurnih takzanih, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se nastočinjajo: Blaž Novak, Conemaugh Deposit Bank, Conemaugh, Pa. in tako nastočinjajo z mesečnim prečitom na naslov gl. tajnika.

IZ URADA PREDSEDNIKA SDPZ.

Kot naj šest mesecev je poteklo, ko smo se zbrali glavni odborniki Slov. Del. Podp. Zveze in Slov. Podp. Dr. Sv. Barbare v Forest City, Pa. Sestanek gl. odborov je bil sklican v namenu združenja obeh organizacij.

Takoj ob začetku sestanka gl. odborov je bilo opozovati čut in stremenje po združenju, ko smo pa začeli razgovoriti, kako naj se združimo, smo bili od prvega do zadnjega vsi navzoči edini po-spešiti korak, da se združimo v najkrajšem času. Pokazali smo v resnici v tako kratkem času, da se lahko združimo in združili smo se.

V prvotnih časih je bila organizacija združenih društev svete Barbare kaj slabo zastopana pri delu združenja. Bile so bolj pri-glasene druge organizacije, zad-nje čase se je pa pokazalo, da smo organizirani, akoravno smo bili nekoliko katoliškega značaja. V tem oziru smo prvi ter tudi upo-rabljamo v resnici geslo: V zdru-ženju je moč!

Sobratje in sestre, pa nikar ne mislite, da smo že vse naredili, ko sta se združili org. sv. Barbare in SDPZ. Ne! Hočemo delovati še naprej, da se združimo še z drugimi razstalnimi organizacijami, katere so bile prigrasene za združenje, in zraven tega bomo gledali, da se še kakva nova pri-glasni, ki jih imamo itak prevoči.

Torej dne 7. januarja 1918 je bilo proglašeno postavno dovoljen-je za združenje obeh organizacij pod charter SDPZ. ter z istim dnem so bili izvoljeni potom splošnega glasovanja obeh orga-nizacij gl. odbori za združeno orga-nizacijo SDPZ. Potom izvolitve sem bil izvoljen od skupnega članstva še bodočim predsedni-kom SDPZ.

Sobratje in sestre! Ne bom se sicer vam zahvaljeval za posel, kateri bo precej težavnejši za se-danjo organizacijo, kot sem ga imel prej, dokler je organizacija SDPZ sama poslovala, v seda-njem združenju pa je članov in članice več kot polovica več. Raz-ume se, da bo težavnejši posel za mene, kakor tudi za vse ostale gl. odbornike SDPZ.

Torej, sobratje, delo, katerega smo do danes napravili v združe-nju slov. podp. organizacij, mora biti vsem v splošno zadovoljstvo. Vsi tisti, kateri so danes zavaro-vani pri obeh organizacijah, še ne vedo, kaj bo koristilo združenje, kadar se bodo združile še ostale.

Naj samo omenim glede samega sebe, da sem bil poprej zavarovan oziroma član SDPZ. in SPDSB, v združenju omenjenih dveh orga-

nizacij bom imel manj za plače-vati na mesec 36 centov. To naj se računa samo za enega člana. Kar pa bi imela gl. blagajna v združenju koristiti, pa ne bom na-tančno opisoval, saj mora že vsak član nekoliko presoditi, da TISO-CAKE vsaka 3 ali 4 leta, od in do konvencij.

Kot sem že prej omenil, se bom odločil ravno tako voditi delo še za nadaljnje združenje z drugimi razstalnimi podpornimi slov. orga-nizacijami ter pozivljati gl. urad-nike drugih organizacij, da se pridružijo v naš dolgotrajno zdru-ženje in to v najkrajšem času. Prej ko se našatjno združenje izvrši, tem bolje za vse naše podporne organizacije.

Apeliram v splošnem na član-stvo vseh organizacij, kakor tudi na posamezne glavne odbore, da o združenju kaj več razmotri-va-jo v javnosti med članstvom. Zadnje čase so se člani pričeli za-vadati dolžnosti ter obenem pričeli iskati zapreke, da še do danes ni obrodilo, po čem hrepeni član-stvo že več let. Uverjen sem to-rej, da zgladimo pot, da čim prej pridemo skupaj.

Zadnje čase sem prejel več pi-sem oziroma vprašanj od članov združenih organizacij, kaj je z združenjem. Povpraševanje je postalo zt. delo o združenju od zadnje združenjske konference.

Ker pa vzame preveč dela in stroškov, da bi vsakega posebej odgovarjal, naj omenim za danes, da ne morem nič sigurnega poro-čati. V splošnem apeliram, da naj se vsak informira pri svojih priprav. oz. gl. odborih za vsako podrobnost glede združenja, ker meni je težko odgovarjati za druge organizacije v prilog združe-nja, še celo ako član nisem istih.

Naj še omenim članstvu, da s sedanjim združenjem smo napra-vili iz dveh malih organizacij eno organizacijo, katere šteje okrog 11.000 članov, in organiza-cija, upam, bo primerno solvent-na, kot zahteva to država Penn-sylvanija.

Vsi tisti, ki še niste člani do-vo-lj zavarovani, imate priliko se zavarovati, in vsi tisti, kateri še niste pri nobenem podpornem društvu, imate povoljne pogoje za pristop kot nikjer drugod. Za vsako pojasnilo se obrnite na dru-štvene odbornike, kjer se nahaja društvo; kjer pa društva ni, obr-nite se na gl. tajnika SDPZ. Ki vam bo takoj vse pojasnil in od-kadur se bodo združile še ostale.

Naj samo omenim glede samega sebe, da sem bil poprej zavarovan oziroma član SDPZ. in SPDSB, v združenju omenjenih dveh orga-

Sobratstvo vas pozdravlja John Prostor, predsednik SDPZ.

Krošnjar

ROMAN IZ AMERIŠKEGA ŽIVLJENJA.

PIREDIL J. T.

(Nadaujevanje).

— Dober dan, Peter — je rekla s tresočim glasom. — Jutnik je planil presenečen kvišku.

— Gospa Morton! — je vzkljnil in ji poljubil kot mramor be-lo roko. — Vrjemite mi, ...

— Zdej ni prišla k vam gospa Morton, pač pa Pavlina — ga je prekinila in solze so se ji pojavile v očeh. — Jaz vem vse, kar mi zamorete reči, vem tudi, da me ne smatrate več za sposobno sočuv-sivovati z vami — — — toda razmere so se predrugačile. — Predno boste zapustili to sobo, boste gotovo drugače sodili o meni, kot so-dite sedaj. — Le sedite in če dovolite, bom tudi jaz sedla k vam.

Primaknila je stol k njegovemu in začela govoriti, pri čemur mu je neprestano gledala v oči: — Zaupati mi morate, Peter, popolnoma zaupati. — Kaj ne, da sanem to zahtevati od vas? — Gotovo ste bili presenečeni, kaj ne, ko ste me videli tukaj kot ženo bogatega farmerja. — In da sem pos-tala to kar sem, ste vi zakrivilji, Peter.

— Da bi jaz zakrivil? — je vzkljnil začudeno. — Da, Peter, to je čisto navadna zgodba. — Povedala vam bom vse, od kraja do konca. To vam je že znano, kaj ne, da sem prišla v Ameriko in sicer v New York z neko svojo prijateljico. — Da, to ste mi pravili.

— Ko sva dospeli s prijateljico v mesto New York, sva na svoje največje začudenje izvedeli, da so sorodniki odpotovali nekam v no-tranost dežele. — Najbolj sva bili žalostni zastranega, ker nisva vedeli niti natančnega naslova, da bi jim sporočili o prihodu. — S prijateljico sva začeli šivati. — Zaslužili sva toliko, da sva se lahko pošteno preživeli. — Po preteku nekaj mesecev je dobila prijateljica slučajno v nekem časopisu naslov svojega brata. Slika me je, naj bi odpotovala in jo, toda meni se je v velikem mestu bolj dopadlo kot pa na kmetih in vsled tega je sama odptovala.

Ker sama nisem mogla plačevati najetega stanovanja, sem imela srečo, da sem dobila prenočišče in hrano v nekem dobrem hotelu. — Pozneje sem postala v neki trgovini modistka. Angličščine nisem zna-la mnogo, ker sem pa imela dobra ušesa in ker sem se v vseh prostih urah bavila s čitanjem, sem si kmalo prisvojila toliko znanja, da sem se mogla z vsakim človekom pogovoriti o navadnih stvareh.

Kot vam je že znano, gospod Peter, sem že kot mlada deklica strašno rada plesala. In ni me sram, če vam priznam, da je ples se-zdal moja edina strast. — Nekdo sem rekla neki prijateljici, da bi šla rada plesat. Ona mi je zatem povedala, da je v New Yorku veliko lokalov, kjer se pleše dan in noč. Zmenili sva se, da bo prišla pome in da bova šli plesat.

Krog osme ure zvečer sem bila že na plesišču. — Sedela sem na fotelju v kotu ter imenitno zabavala. Naenkrat je prišel k meni nek človek, bil je se miad in blaziran, sklonil se je k meni ter mi zašepetal nekaj na uho.

Besede so bile tako grde, da mi je kri zastala v žilah in da sem planila s klopi kot da bi me bila vpičila kača. — Moški se pa ni tega čisto nič prestrašil. Še bolj porogljivo se je nasmejal in mi pričel drugače pripravljati.

Ker mi ni kazalo drugega, sem se zatekla k svoji prijateljici, ki me je bila privedla na ples.

On je bil takoj za menoj in je vprašal mojo prijateljico: — Kora, ali ste vi privedli seboj to mačico? — Nikar se ga ne bojte — mi je zašepetala prijateljica — gospod si včasih res malo preveč predrzne, toda denar ima in to je glavna stvar.

Tedaj sem pa v svojo največjo grozo spoznala, v kakih družbi se nahajam. — Vzela sem svoj plašč ter stekla proti vratom. Pri vsa kem koraku, ki sem ga napravila, se mi je zdelo, da se bom zgrudila na tla.

Dospevši do vrat, sem se naslonila v kot ter pričela bridko jokati. — Zame se ni nihče brigal, kajti ravno tedaj je bila zavzirala godba poskočnico in vsi pari so se vrteli pap arketu.

Naenkrat sem pa zaslišala poleg sebe miren, globok glas: — Pojdite z menoj, otrok.

Pogledala sem in opazila pred seboj starega sivolaslega gospoda. Njegov obraz je bil tak dobiten, njegove besede tako nežne in to-lačilne, da sem mu brez obotavljanja podala roko.

— Domov bi rada, gospod, domov. — Prosim vas, kakor Boga vas prosim, spremita me do hišnih vrat. — Ne bojte se. — Pri meni boste v dobrem varstvu. — Do mojega stanovanja ne smete iti z menoj, če ste res pošete-ni, spremita me samo po stopnicah na cesto. — Na cesti je gotovo kak voz, ki me bo odvedel domov.

— Ne bojte se, dragi otrok, zgodilo se bo kakor želite. — Bodi-te pa tako prijazni in pojdite z menoj za par trenutkov v sosednjo so-bo. — Tam bova čisto sama. Mislite si, da je vaš oče pri vas. — Meni lahko popolnoma zaupate.

Mahdaja je izgini iz mojega srea ves strah. — Šla sem za njim kakor ova. — Pozneje me je začel vpraševati o mojih razmerah, koliko časa sem že v Ameriki, odkod sem doma in kako sem prišla na ples. Povedala sem mu vse, karkoli je hotel vedeti.

— Torej vi nimate tukaj nobenega sorodnika in sploh nobene o-sebe, katero bi mogli ljubiti? — Ne, — sem odvrnila. — In ko sem mu povedala, kje stanujem in kaj delam me je spremil do kočije, plačal voznika ter se lečil od mene.

Naslednjega popoldne so me poklicali iz trgovine, češ, da želi z menoj govoriti nek gospod.

Bil je stari gospod, s katerim sem se seznanila na plesu. Prosil me je, naj grem z njim na izprehod, češ, da mora na vsak način go-voriti z menoj.

— Povejte gospodinj! — je rekel, — da sem vaš stric. — Oh, kaj bi dal, če bi me nazivali s tem imenom! — Šla sem z njim in priznati moram, da iz same radovednosti. — V neki sladščarni na Broadwayu mi je povedal, da preživi večji del poletja v New Yorku in da je že sit življenja po hotelih. — Prista-vil je, da bi rad imel domačijo, kjer bi mogel udobno in zadovoljno živeti. — Večkrat je že poizvedoval po kaki osebi, ki bi hotela sta-novati pri njem, toda dosedaj je bilo vse njegovo poizvedovanje brezuspešno.

Zatem me je vprašal, če hočem postati njegova nečakinja ter sta-novati v njegovi hiši. — To je samo za čas mojega bivanja v New Yorku — je rekel. — Ako se vam bo tiopadlo, lahko odidete pozneje z menoj na jug. — Jaz se nisem veliko obotavljala, ker sem bila prepričana, da nimam zlobnih namenov in da ne namerav z menoj ničesar slabega.

In kmalo sem se prepričala, da je res tako. — Mr. Morton je ho-tel imeti samo veselo družabnico, ki bi ga razvedrila v samotnih urah, ki bi mu včasih kaj brala ali pa pela. Povedal mi je tudi, da ima na svoji farmi hčerko, ki je pa nekako čudno žalostna in melanholična ter se resno boji za njeno zdravje. — Meseča septembra sem odpo-tovala z njim na jug in se seznanila z njegovo hčerko Alice, ki se mi je tako priljubila in sva kmalo postali veliki prijateljici. — Ko sva se vrnila v New York, me je nekoga dne naravnost vprašal, če hočem arm ugled pred svetom.

(Dalje prihodnjic).

Farme!

Postanite neodvisni v življenju s tem, da kupite eno naših farm v Ohio. Farme so priporočane in imajo posebne udobnosti od vlade. Farmerji so neodvisni v dobrih in slabih časih; poljske pridelke se proda za dobre cene vsak čas. Pišite ali nas pa obiščite še danes. Mi imamo farme vseh velikosti in vsake vrste in z veseljem vam po-šljemo seznam istih.

THE DENES & DEMILIO COMPANY,

700 Marshall Bldg., Cleveland, O.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLO-VENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Rojake v ruskem ujetništvu pro-sim, ako kdo kaj natančnega ve za mojega očeta FRANJA SE-PALJ, ki je bil zaposlen v Ru-siji v Sumi pri dogah pred iz-bruhom vojne, toda pravi na-slov ne vem, kje je bil. Od ti-stega časa nič več ne vem o njem. Mislim, da je tudi zarob-ljen. Doma je iz Prezida na Hr-vatskem. Prosim cenjene roja-ke, če kdo ve, da mi naznani njegov naslov, če pa slučajno sam čita ta oglas, naj se javi svoji sedaj omejeni hčeri na sledeči naslov: Mrs. Ivka Mhe-lich, Coatopa, Ala., N. America. (18-20—2)

STATE DEPARTMENT OF LABOR BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION

Četiti naseljenec in jim pomaga splošni nasveti, pojasnila in po-uoč zastoj. V vseh jezikih. Po-jasnila, kako postati državljan in o državljanskih pravicah.

Pridite ali pišite! Newyorški urad: 230 Fifth Ave Urad v Buffalo: 704 D. S. Morgan Building.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK 638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je naj-starejši slovenski zdravnik, specializirani list v Pittsburghu ki ima 34-letno prakso v zdravlje-nju vseh možkih bolezni.

Zastropljenj-krvni zdravi s gla-sovitim 404, ki ga je izumel dr. prof. Reich. Če imate močilo ali mahu-čvo po telesu, v grlu, ispanjanje ka-bolečine v kosteh, pridite in izkušite vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bo-lezen se nalasa.

Vse možke bolezni zdravim po okraj-šani metodi. Kakor hitro opazite, da vam preneha zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaš vam a bom sopes poravn.

Hydrocele ali vodno kile odstranim v 30 urah in sicer brez operacije. Bolezni mehurja, ki povzročijo bo-lečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, odstranim s goto-vo vodo.

Ravmatizem, urganje, bolečina, s-tekline, erbedico, škrofile in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled ne-čiste krvi odstranim v kratkem čas-tu in potrebno lelati. Uredne ure: vsakdan od 9. ure sje-raj do 3. svečer; v petkih od 9. ure s-raj do 3. popoldne; ob nedeljah od 9. s-raj do 3. popoldne. S pošto ne delam. — Pridite osobno. — Ne pozabite ime in številko. Zdravim samo moške osebe.

NAZANILLO

Conjenima rojakom v Chicagu in sploh v državi Illinois naznanja-mo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Ploško, ki je pooblaščen sprejemati naroč-nino za "Glas Naroda" in izdajati tosedajna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval države, v katerih so najj rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. Upati je da mu bodo bli rojaki v vseh osi-rih na roko, posebno če, ker imo-pokvarjeno kupo soka.

Rad bi izvedel za LIZI BABICK. Doma je iz fare Zagorje ob Savi in biva že nad 10 let v St. Louis Mo. Imam ji poročati nekaj važnega radi moje ranjke žene. Torej prosim cenjene rojake, če kateri zna za nje naslov, naj mi ga naznani, za kar bom zelo hvaležen, ali se mi naj sama oglašiš na naslov: Martin Klju-čevšek, R. F. D. 7, Box 21, Johnstown, Pa. (16-19—2)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja MARKA BAJUK: doma je iz Radovice št. 12 pri Metliki na Dolenjskem. Jaz imam tukaj za njega nekaj važ-nih reči, on sam že ve, kaj. Za-torej prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali pa če noče izgu-biti teh svojih reči, naj se mi sam javi na ta naslov: Mark Bayuek, P. O. Box 302, Jerome, Somerset Co., Pa. (18-20—2)

Rad bi izvedela za naslov JER-NEJA ZDRAVJE. On je moj bratranec. Doma je iz vasi La-perje pri Turjaku. Nahaja se baje nekeje v državi Colorado. Prosim ga, da se mi oglašiš, ali pa če kdo izmed rojakov ve za njegov naslov, naj mi blagovoli naznani. — Mrs. Anna Tekav-čič (rojena Markovič), 1434 E. 41. St., Cleveland, Ohio. (16-19—2)

Rad bi izvedel za naslov svojega bratrance JOSIPA HRABAR, podomače Andrejčev iz Jel-san na Primorskem, nadalje za IVANO HRABAR in ANTONA FROLL, doma istotam. Če kdo izmed rojakov ve za kojega iz-med imenovanil, naj ga mi naz-nani, ali še ljubše mi bo, ako se sami oglašijo. Pred šestimi leti sva bila z bratranec sku-paj v Portlandu, Oregon. Jaz sem Zorman, podomače Stipov. Moj naslov je: Joseph Hrabar, Page Lumber Co., Eagle Gorge, Wash. (16-19—2)

SPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE,

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljave, z številka-mi, kakor so označene pod imenom, naj blagovolijo naznaniti prej-košec svoje natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katera smo jim poslali, so se nam povrnila.

Table with 3 columns: Name, Number, Name. Includes: Baehnik Frank No. 329639, Bartol J. No. 330733, Bear Dan. No. 260638, etc.

MODERNO UREJENA Tiskarna Glas Naroda

VSAKOVRSNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH. DELO OKUSNO. IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE. UNIJSKO ORGANIZIRANA. POSEBNOST 50: DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D. VSA NAROČILA POŠLJITE NA: Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Dr. J. V. GRAHEK edini slovenski zdravnik v Pennsylvaniji 843 E. Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH